

Som du kanskje har erfart selv er det mange som har problemer med elektromagnetisk stråling fra mobiltelefoner, strømledninger, etc. Mange av disse har fått det bedre etter at de har begynt å bruke vårt sovesystem og de andre magnetproduktene våre. Akkurat hva som skjer er det ikke godt å si, men det kan virke som at produkter med statiske magneter "skjermer" kroppen fra de skadelige elektromagnetiske strålingene.

Vi kan selvfølgelig aldri komme med noen garantier, og heller ikke medisinske påstander, men om vi i praksis kan hjelpe de tusenvis av menneskene som har slike plager er det jo fint. Og hva med alle oss andre som kanskje ikke merker så mye konkret av disse problemene, men som kanskje bare er 'normalt syke og uopplagte', kanskje skyldes det den skadelige strålingen uten at vi er klar over at dette kan være en grunn? Uansett så er betyr dette enda større grunner til å dele produktene våre med andre!

Les artiklene på de neste sidene, fra Aftenpostens nettutgave.

Nå tar EU opp helsefarene ved el-stråling

Helseproblemer på grunn av elektromagnetisme får stadig mer oppmerksomhet. EU starter et prosjekt med 41 ulike institusjoner, og WHO arrangerer i høst konferanse om eloverfølsomhet. **BERIT SIMENSTAD**

EU har tatt initiativ til et bredt, europeisk samarbeidsprosjekt om helseeffekter av elektromagnetiske felter. Prosjektet er et samarbeid mellom 41 ulike institusjoner i Europa, blant annet det svenske Arbeidslivsinstituttet, og skal finansieres av EU-kommisjonen.

På høy tid, vi er blitt latterliggjort, sier leder Sissel Halmøy i Foreningen for el-overfølsomme.

Selv om det den siste tiden har vært mest fokus på eksponering fra mobiltelefoner og fra mobilnett, skal EU-prosjektet gå langt videre.

Man skal se på helseeffekter av elektromagnetiske felter fra elektriske husholdningsapparater, kraftledninger, radio og TV, vaskemaskiner og ulike apparater på arbeidsplasser, særlig i industrien og i helsevesenet.

Prosjektet skal først og fremst samordne all pågående og planlagt forskning innen dette området, for så å kunne informere berørte myndigheter om resultatene.

Konferanse

Men det er ikke bare EU som nå viser stor interesse for hva elektromagnetisme kan utsette oss for. I slutten av oktober står Verdens Helseorganisasjon (WHO) for en internasjonal konferanse om "EMF Hypersensitivity", dvs. overfølsomhet for elektromagnetiske felt. I kjølvannet av konferansen skal en arbeidsgruppe lage en rapport om hva som finnes av vitenskapelig materiale om el-overfølsomhet. WHO sier i de forberedende papirene til konferansen at uansett årsak, er el-overfølsomhet et reelt og noen ganger funksjonshemmende problem for dem det gjelder.

Latterliggjort

Lederen i Foreningen for el-overfølsomme, Sissel Halmøy, synes det er svært gledelig med all den internasjonale oppmerksomheten.

Det er veldig deilig at det blir tatt opp på høyt nivå og behandlet seriøst. Men det er på høy tid. Det finnes mye forskning internasjonalt som viser helsekonsekvenser av elektromagnetisme. Men hver gang slik forskning blir lagt frem, blir det forsøkt dysset ned eller latterliggjort, sier Halmøy.

Hun er derfor glad for det omfattende EU-prosjektet som skal samle all tilgjengelig forskning og informasjon på dette feltet. Foreningen for el-overfølsomme har vært i møter med Statens strålevern og Sosial- og helsedirektoratet, og Halmøy mener at flere og flere innser at det er mange mennesker som etter hvert ikke kan bo i huset sitt eller være på arbeidsplassen sin fordi de reagerer på elektromagnetiske felter.

Blir ikke trodd

- Svært mange som blir syke av elektromagnetisme blir ikke trodd i helsevesenet og blir møtt med psykiatriske diagnoser. Og det er klart; hvis du påstår at du får grusom hodepine av naboens telefon 100 meter unna, er det ikke så rart at naboen synes du virker sprø. Men med utbredelsen av mobiltelefoner vil de negative helsemessige konsekvensene komme mye mer i fokus og bli akseptert, sier Halmøy.

SYMPTOMER

Dette er de vanligste symptomene på at du reagerer på elektromagnetiske felter:

- Brennende følelse, som om du er solbrent. Huden kan bli veldig rød.
- Følelse av nålestikk rundt om på kroppen.
- Svimmelhet.
- Hodepine.
- Nummenhet i en kroppsdel eller flere.

LES OGSÅ

[- Må skjerme meg - 20.08.2004](#)

[Vil utprøve spennende energi-prosjekt i rommet -](#)

[- Strømkablene må graves ned -](#)

Må skjerme meg

Solveig Glomsrød vet virkelig hva det vil si å være overfølsom for magnetiske felter.

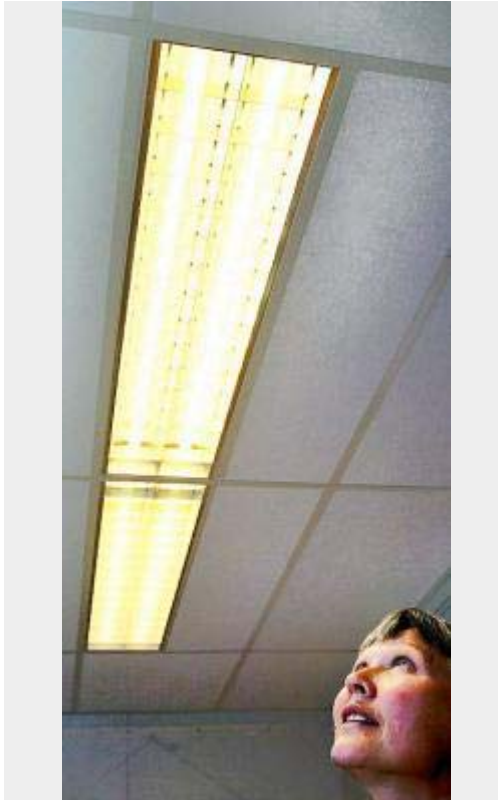
BERIT SIMENSTAD

- På det verste, på slutten av 90-tallet, kunne jeg ikke sitte fem minutter foran PC'en uten å føle at jeg brant opp. Du kan sammenligne det med å være solbrent, og så gå ut i solen igjen. Slik var jeg i ansiktet og over hele kroppen, intenst "solbrent" gjennom hele vinteren, forteller Glomsrød. Hun måtte mange ganger bare komme seg ut av lokalene til Statistisk sentralbyrå, hvor hun jobber som forsker. I dag er Glomsrød, nestleder i Foreningen for el-overfølsomme, blitt mye bedre.

Først og fremst har jeg lært å skjerme meg, både på jobben og hjemme. Bl.a. bruker jeg bare PC'en på batteri, og jeg bruker ikke mobil. Kollegene på jobb tar hensyn, og jeg ber folk rundt meg om å slå av mobilen, sier Glomsrød.

Hjemme kan hun ikke tillatte seg å røre i grytene. Hun setter ting på ovnen raskt og går til og fra. Men det er fremgang - før måtte hun rømme huset mens mannen lagde middag.

Glomsrød har vært mye sykmeldt for sine plager, men jobber nå full tid. I tillegg til tilpasset sitt datautstyr har hun fått skiftet ut lysstoffrør med glødelamper for å slippe unna transformatorene i rørene.

Reagerer på magnetfelt. Lysstoffrørene på kontoret sitt i Statistisk sentralbyrå har Solveig Glomsrød fått skiftet ut. Her titter hun innom nabokontoret.

FOTO: INGAR STORFJELL

LES OGSÅ

[Nå tar EU opp helsefarene ved el-stråling](#) - 20.08.2004

[Vil utprøve spennende energi-prosjekt i rommet](#) - [- Strømkablene må graves ned](#) -

Nabolag på Manglerud truer med rettslige skritt Strømkablene må graves ned

6000 mennesker truer med rettsak for å få gravd ned kraftledninger som går tvers gjennom nabolaget på Manglerud.

LINE KASPERSEN

- Vi frykter at høyspentledningene er helsefarlige på lengre sikt. Dette må vi få klarhet i. Tross alt bor tusenvis av mennesker side om side med disse ledningene, så vi er nødt til å være føre var, sier Kari Hermansen, leder i Plogveien borettslag.

I går var hun på befaring i det aktuelle området sammen med representanter fra Viken Nett, Olje- og energidepartementet og beboere på Manglerud.

Gjennom sin advokat, Tor J. Blomseth, ber nå ni borettslag, ett sameie og OBOS Forretningsbygg departementet om å pålegge Viken Nett å legge ledningene i kabler under bakken.

Kraftledningene forbi det aktuelle boligområdet på Manglerud drives i dag med ca. 47000 volt. Nå vil Viken Nett oppgradere til 132000 volt. Det koster 4,5 millioner kroner på den 3,8 km, lange strekningen. Skal ledningene legges i kabel, blir utgiften 24,5 mill., får Aftenposten Aften opplyst.

-Hvis Viken Nett slipper å gjøre dette, kan det bli aktuelt for beboerne med privatrettslige skritt, sier Blomseth.

De opprinnelige vilkårene fra 1914 støtter nemlig beboernes krav:

"Kraftledningen må ikke føres som overjordisk ledning over bebygget grund eller nærmere enn 10 meter til bebyggelse (...) Indenfor tettere bebygget strøk, f.eks. bymessig bebyggelse, må den i alminnelighet føres som underjordisk ledning, lagt på en betryggende måte (...)"

Unntaksvis kan overjordisk ledning tillates, men det skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle, heter det videre i bestemmelsene.

-Man er kjent med at elektromagnetiske felter er farlige, bare ikke hvor grensen går, sier advokat TorJ. Blomseth.

-Det er forsket endel på temaet, men eventuelle skadevirkninger vil først oppstå på lang sikt. En kombinasjon av forurensning og elektrisitet kan fordoble risikoen for at barn får leukemi, hevder han.

Det er galskap å ha ledninger i høyden når en oppgradering likevel må til, mener Blomseth. Viken Nett mener at nettet må oppgraderes for å styrke forsyningen til Oslo syd. Årsaken er at strømforsyningen i dette området er anstrengt, ifølge spesialrådgiver Kjetil Ryen i Viken Nett.

Den billigste løsningen er å koble sammen to nett, men da må spenningen økes.

-Folk frykter at ledningene kan gi helseskader på sikt?

-Det er nyttig å høre deres syn på saken, men vi lener oss på uttalelser fra Statens strålevern som tyder på at dette ikke er noe folkehelseproblem, sier Ryen, som avventer departementets reaksjon.

Nær bebyggelsen. Kraftledningene på Manglerud skal oppgraderes fra 47000 volt til 132000 volt. - Få ledningene i jorden, krever advokat Tor J. Blomseth og borettslagsleder Kari Hermansen.

FOTO: Paal Audestad